

This Question Paper consists of 36 questions and 8 printed pages.

ह्या प्रश्नपत्रिकेत एकूण 36 प्रश्न आणि 8 छपील पाने आहेत.

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

अनुक्रमांक

Code No. 62/S/N/M
कोड नं.

Set - **A**

HOME SCIENCE

(गृह विज्ञान)

(216-M)

Day and Date of Examination

(परीक्षेचा दिवस आणि तारीख)

Signature of Invigilators

1.

(निरीक्षकाची सही)

2.

General Instructions :

- 1 Candidate must write his/her Roll Number on the first page of the Question Paper.
- 2 Please check the Question Paper to verify that the total pages and the total number of questions contained in the Question Paper are the same as those printed on the top of the first page. Also check to see that the questions are in sequential order.
- 3 For the objective type of questions, you have to choose any **one** of the four alternatives given in the question i.e. (A), (B), (C) or (D) and indicate your correct answer in the Answer-Book given to you.
- 4 All the questions including objective type questions are to be answered within the allotted time and no separate time limit is fixed for answering objective type questions.
- 5 Making any identification mark in the Answer-Book or writing Roll Number anywhere other than the specified places will lead to disqualification of the candidate.
- 6 Write your Question Paper code No. **62/S/N/M-A** on the Answer-Book.
- 7 The Question Paper is bilingual. In case of doubt, the English version should be considered as authentic.

सामान्य सूचना :

- 1 परीक्षार्थीनी प्रश्नपत्रिकेच्या प्रथम पृष्ठावर आपला अनुक्रमांक लिहावा.
- 2 कृपया प्रश्न-पत्र तपासून पहा. एकूण पृष्ठांची संख्या छापलेली आहे तेवढेच प्रश्न क्रमाने आहेत का ते पहा.
- 3 बहुपर्यायी प्रश्नांचे उत्तर लिहिताना दिलेल्या पर्यायांपैकी अचूक पर्याय (A), (B), (C) किंवा (D) निवडून उत्तरपत्रिकेत लिहा.
- 4 बहुपर्यायी प्रश्नांची उत्तरे निर्धारित वेळेतच द्यावयाची आहेत यासाठी जास्त वेळ दिला जाणार नाही.
- 5 उत्तर-पत्रिकेत उमेदवाराची ओळख होईल किंवा योग्य त्या जागे व्यतिरिक्त बैठक क्रमांक लिहिणाऱ्या उमेदवारास अपात्र ठरविण्यात येईल.
- 6 आपल्या उत्तर-पत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेचा कोड संख्या **62/S/N/M-A** अवश्य लिहा.
- 7 प्रश्नपत्रिका दोन भाषांमध्ये आहे. प्रश्नांबाबत काही शंका असल्यास इंग्रजी रूपांतर प्रमाणभूत मानावे.

HOME SCIENCE

(गृह विज्ञान)

(216-M)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Maximum Marks : 85

वेळ : $2\frac{1}{2}$ तास]

[एकूण गुण : 85

- Note :** (1) All questions are **compulsory**.
(2) **Marks** allotted for each question are indicated against it.

- सूचना :** (1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(2) प्रत्येक प्रश्नाला दिलेले गुण त्या प्रश्नासमोर मांडले आहेत.

1 Children with vitamin D deficiency may suffer from which disease ? 1

- (A) Rickets (B) Avitaminosis
(C) Scurvy (D) Anemia

जीवनसत्व ड च्या अभावामुळे लहान मुलांना कोणता आजार होऊ शकतो ?

- (A) मुडदुस (B) जीवनसत्वाचा अभाव
(C) स्कर्व्ही (D) पंडुरोग (अॅनिमिया)

2 Which method will you use to prepare Idlis ? 1

- (A) Simmering (B) Steaming
(C) Baking (D) Boiling

इडली करण्यासाठी तुम्ही कोणती पद्धत वापराल ?

- (A) मंद आचेवर शिजवणे (B) वाफवणे
(C) भट्टीत भाजणे (D) उकळणे

- 3 What first aid should be given in case of burns ? Place the burnt area 1
 (A) in ice (B) in warm water
 (C) in cold tap water (D) in hot water
 भाजल्यानंतर कोणता प्रथमोपचार कराल? भाजलेल्या जागेस _____
 (A) बर्फ लावा (B) कोमट पाणी लावा
 (C) थंड पाण्याच्या नळाखाली धरा (D) गरम पाण्यात धूवा
- 4 In order to avoid buying adulterated spices, one should 1
 (A) read all labels of products
 (B) buy products with genuine standard marks
 (C) buy only from reputed brands
 (D) be alert and compare prices
 भेसळयुक्त मसाले न घेण्यासाठी कोणती काळजी घ्याल?
 (A) वस्तुंवरील सर्व लेबल वाचणे
 (B) प्रमाणित चिन्ह असलेल्या वस्तू विकत घ्याव्यात
 (C) नावाजलेल्या कंपनीच्या वस्तू खरेदी करा
 (D) जागरूक राहा आणि वस्तुच्या किंमतीची तुलना करा
- 5 Which vaccination should the mother be given in order to protect her child 1
 from Whooping Cough ?
 (A) DPT (B) BCG
 (C) DT (D) TT
 डांग्या खोकल्यापासून संरक्षण मिळण्यासाठी मातेने बाळाला कोणती लस टोचून घ्यावी?
 (A) डी.पी.टी. (B) बी.सी.जी.
 (C) डी.टी. (D) टी.टी.
- 6 Dry white coated tongue is an indication of which disease ? 1
 (A) Malaria (B) Tetanus
 (C) Influenza (D) Typhoid
 शुष्क पांढरा थर असलेली जीभ हे कोणत्या रोगाचे लक्षण आहे?
 (A) हिक्ताप (B) धनुर्वात
 (C) फ्लू (ताप) (D) विषमज्वर

- 7 You will use Borax and hot boiling water for removing which stain ? 1
 (A) Blood (B) Ink
 (C) Tea (D) Lipstick
 बोरॅक्स आणि उकळत्या पाण्याचे द्रावण कोणता डाग काढायला वापरतात ?
 (A) रक्त (B) शाई
 (C) चहा (D) लिपस्टीक
- 8 When all the activities of a function are listed in a correct sequence, 1
 it ensures good _____.
 (A) planning (B) implementing
 (C) organizing (D) evaluating
 एखाद्या कार्यक्रमाच्या/समारंभाच्या कामाची योग्य क्रमाने यादी केली असेल, तर त्याला -----
 असे म्हणतात.
 (A) नियोजन (B) कार्यवाही
 (C) नियंत्रण (D) मूल्यांकन
- 9 List any four advantages of mother's milk. 2
 स्तनपानांच्या कोणत्याही चार फायद्यांची यादी करा.
- 10 List any four changes that occur in first three months of pregnancy. 2
 गरोदरपणाच्या पहिल्या तीन महिन्यात कोणते चार बदल होतात त्याची यादी करा.
- 11 What is the impact of democratic discipline style on the personality 2
 of children ?
 लोकशाही पद्धतीने शिस्त लावल्यामुळे मुलांच्या व्यक्तिमत्त्वावर कोणता परिणाम होतो ?
- 12 Why is it important to include carbohydrates in the meals of adolescents ? 2
 Give four reasons.
 किशोरवयीन मुलांच्या आहारात कर्बोदकांचा समावेश करणे का महत्त्वाचे आहे ? त्याची चार कारणे
 लिहा.

- 13 A family has been served Rajma Chawal for lunch. Which two food groups are missing in this meal ? Suggest two ways to add these in this meal. 2
एका कुटुंबामध्ये जेवणात फक्त राजमा आणि भात यांचा समावेश केला. त्यांच्या आहारात कोणत्या दोन अन्नगटांची कमतरता आहे? ती कमतरता भरून करण्यासाठी दोन पर्याय सूचवा.
- 14 Write two differences between baking and grilling methods of cooking. 2
भट्टीत भाजणे व ज्वालेवर भाजणे या दोन पद्धतींमधील दोन फरक स्पष्ट करा.
- 15 Identify any four sources of soil pollution which can be controlled. 2
जमिनीच्या प्रदुषणाचे कोणतेही चार स्रोत सांगून त्यावर कसे नियंत्रण कराल ते सांगा.
- 16 Differentiate between plain and twill weaves. 2
साधी वीण आणि ट्वील वीण यातील फरक स्पष्ट करा.
- 17 Which two human and two non-human resources would you use while shopping ? 2
खरेदी करताना तुम्ही कोणत्या दोन मानवी व दोन अमानवी संसाधनांचा वापर कराल?
- 18 What four factors would influence the spending plan of a family ? 2
कुटुंबाच्या खर्चाचा आराखडा तयार करताना कोणते चार घटक परिणाम करतात?
- 19 How can a pregnant take care of her nutrition inspite of minor health problems. 2
किरकोळ आजाराच्या समस्या असणाऱ्या गरोदर स्त्रीने आहाराची कोणती काळजी घ्यावी?
- 20 Analyse any four factors that can weaken family relationships. 2
कौटुंबिक नातेसंबंध बिघडण्यासाठी कारणीभूत ठरणारे कोणतेही चार घटक स्पष्ट करा.
- 21 Geeta had to resign from her job because of her children. Suggest her four ways that she can use her home science degree to earn from home. 2
गीताला मुलांमुळे नोकरीचा राजीनामा द्यावा लागला आहे. गृहविज्ञानाची डिग्री घेऊन ती घरबसल्या पैसे मिळवू शकेल अशा चार गोष्टी तिला सूचवा.

- 22 As an NGO worker, make the public aware of four ways they can contribute in reducing sound pollution. 2
 एक सामाजिक कार्यकर्ती म्हणून आवाजाचे प्रदुषण रोखण्यासाठी कोणत्या चार गोष्टींविषयी समाजाला जागृत कराल ?
- 23 Your sister ruined her silk clothes, while washing them. What four possible mistakes she may have committed ? 2
 तुमच्या बहिणीने रेशमी कपडे धुतांना खराब केले आहेत. कोणत्या चार चुका तिने कपडे धुतांना केल्या असतील ?
- 24 Sequence the steps of making orange squash at home. 3
 संत्र्यांचे सरबत (स्क्वॅश) घरी करण्याची कृती क्रमाने लिहा.
- 25 Write any three characteristics each of rayon and wool fibres. 3
 रेयॉन आणि लोकरीच्या धाग्यांचे कोणतेही तीन गुणधर्म लिहा.
- 26 Which six features would you consider while selecting a site for a new house ? 3
 नवीन घराचे ठिकाण ठरवितांना कोणत्या सहा गोष्टी विचारात घ्याल ?
- 27 Make a time plan for Class-X student from 5 AM to 11 PM. 3
 दहावीमध्ये शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे वेळेचे नियोजन करावे.
- 28 Make your neighbour aware of any of his six responsibilities as a consumer. 3
 एक ग्राहक म्हणून कोणत्याही सहा जबाबदाऱ्या तुमच्या शेजाऱ्याला समजावून सांगा.
- 29 Explain any four factors influencing development with the help of an example each. 4
 विकासावर परिणाम करणारे कोणतेही चार घटक उदाहरणे देऊन सांगा.
- 30 In what four ways are symptoms of Hepatitis different from that of Cholera ? Discuss. 4
 कावीळ आणि पटकी यांच्या लक्षणांमधील वेगळेपणाची चार कारणे यावर चर्चा करा.

- 31** Briefly describe the following finishes. Why are they done ? **4**
(i) Calendering
(ii) Sanforisation
पुढील संस्करण क्रिया स्पष्ट करा. त्या का केल्या जातात ?
(i) कॅलेंडरींग
(ii) सॅनफोरायझेशन
- 32** What could be eight possible reasons of electric shock at home ? **4**
घरामध्ये वीजेचा झटका बसण्याची आठ कारणे लिहा.
- 33** Suggest eight ways your sister can reduce her movements and save her energy while working at home. **4**
तुमच्या बहिणीला घरातील काम करतांना उर्जा बचतीचे आठ मार्ग सूचवा.
- 34** In what four ways positive attitude help us in our daily lives ? Discuss. **4**
रोजच्या जीवनात सकारात्मक दृष्टीकोन कसा उपयोगी पडतो यावर चर्चा करा.
- 35** Briefly describe the two methods used by the chef to prepare chick peas (white chana) for the guests. **4**
पाहुण्यांसाठी छोले करण्याच्या आचान्याने वापरलेल्या कोणत्याही दोन पद्धती समजावून सांगा.
- 36** Shan is feeling very stressed as his friends often force him to smoke against his wishes. If you were Shan, how would you cope with this situation ? Give reasons for your actions. **4**
शानचे मित्र त्याच्या मनाविरुद्ध सीगारेट ओढण्याची सक्ती करत असल्यामुळे तो तणावात आहे. तुम्ही जर शानच्या जागी असता तर ह्या प्रसंगाला कसे सामोरे गेला असता ? तुमच्या कृतीची कारणे द्या.

